

Hoorspel
Begrijpen en luisteren

I. de Haan, C. Mathijssen, S. Wopereis e.a., uitgever: CED-groep, 2013, 3 delen*,
€124,95 per deel, ISBN van deel A 978-90-5819-312-4,
deel B 978-90-5819-313-1, deel C 978-90-5819-314-8.

**groep 2 t/m 4 regulier basisonderwijs en groep 3 t/m 5 speciaal basisonderwijs*

In het Hoorspel wordt gewerkt aan het eigen maken van diverse strategieën voor begrijpend luisteren. Dat gebeurt door middel van verhalende teksten, die te beluisteren zijn via de bijgeleverde cd. Zo wordt onder andere gewerkt aan strategieën voor de luisterhouding, voorspellen, achterhalen van betekenissen bij moeilijke woorden en samenvatten. In deel B en C wordt aandacht geschonken aan het stellen van vragen.

Elk deel heeft zijn eigen map. In elke map zit een algemene handleiding met daarin een duidelijke beschrijving van de opzet van het Hoorspel. De relevante kern- en tussendoelen zijn hierin ook opgenomen, wat een goed inzicht

geeft in de doelen waaraan gewerkt wordt. Er wordt gewerkt aan de hand van thema's; elk thema bestaat uit vier of vijf lessen. De handleiding voor de lessen is gedetailleerd beschreven, maar zodanig gedetailleerd dat het teveel is om tijdens de les als steun te gebruiken om 'snel' te kijken wat de bedoeling is. Met name de eerste keer dat de lessen worden gegeven, dienen de lessen goed voorbereid te worden. Elk thema is op dezelfde manier opgebouwd, waardoor de voorbereiding wel steeds sneller en makkelijker gaat.

In het speciaal basisonderwijs is een thema uitgeprobeerd van deel B. De ene les wordt als leuker

beschouwd dan de andere les. Bijvoorbeeld les 1 (luisterhouding) wordt als langdradig ervaren. Er wordt door de methode flink wat tijd ingepland om het lesdoel te behalen. Les 2 (voorspellen) daagt de leerlingen uit om goed te luisteren naar wat is verteld en hierop door te gaan. Hieruit komen verschillende verhalen van de leerlingen. Het is daarmee tevens een uitdaging om naar elkaar te luisteren. Bij les 3 worden moeilijke woorden besproken. Het stappenplan dat hierbij wordt aangeboden, lijkt handig als leerlingen hiermee om leren gaan als de methode vaker wordt gebruikt; ieder thema heeft immers dezelfde opzet. Er worden echter maar een paar woorden uitgelicht in het thema dat is uitgeprobeerd. Het duurt daarom lang voor leerlingen en ze haken sneller af. In les 4 wordt aandacht besteed aan het samenvatten. De leerlingen dienen nog eens naar het verhaal te luisteren. Omdat de leerlingen het verhaal in de vorige lessen ook al hebben beluisterd, wordt het saai om nóg eens te luisteren. De leerlingen haken zichtbaar af en zijn niet meer actief betrokken. De methode vergt van de leerkracht enig inschattingsvermogen in hoeverre het beluisteren noodzakelijk is; eventueel kan meer tijd besteed worden aan het inhoudelijke deel van de les en daarmee aan het lesdoel. Bij les 5 leren de leerlingen vragen stellen over het verhaal; hierin kunnen ze elkaar uitdagen en worden ze automatisch uitgedaagd om zelf na te denken over welke vragen gesteld zouden kunnen worden. De platen die worden gebruikt bij de verhalen, zijn zwart-wit en niet erg duidelijk. Wanneer de platen in kleur zouden zijn, zou het de leer-

lingen waarschijnlijk meer aanspreken en zouden de tekeningen ook duidelijker zijn.

Al met al is het Hoorspel bruikbaar voor in de klas, door de duidelijke opbouw en structuur met duidelijke lesdoelen, hoewel het luisteren en stilzitten veel vraagt van de leerlingen. De leerkracht dient wellicht creatief om te gaan met de werkvormen om de les interactiever te maken en meer aan te bieden dan in de handleiding wordt aangegeven.

Maxime Klijn

logopedist

Voor alles een liedje Zingend de dag door met muziek en spel

S. Beverloo & T. Vlaming, 2017,
Uitgeverij SWP, 88 pagina's, €24,90,
ISBN 9789088507304.
Website: vooralleseenliedje.nl

Dit boek met bijgeleverde CD biedt een scala aan liedjes die gebruikt kunnen worden bij activiteiten gedurende de dag. De liedjes zijn in diverse thema's en seizoenen verdeeld. Er is een website bij het boek waarop de

liedjes en ideeën ook te vinden zijn. De auteurs Tineke Vlaming en Saskia Beverloo schrijven veel liedjes zelf en hebben ruime ervaring met muziek en jonge kinderen.

Met de liedjes, spellen en illustraties is dit een bruikbaar boek in verschillende settings. De primaire doelgroep is pedagogisch medewerkers van kindercentra maar ik kan me goed voorstellen dat het voor meer beroepsgroepen een zinvol boek kan zijn. Voor logopedisten die nog niet gewend zijn om veel met liedjes en muziek te werken tijdens de behandelingen of groepslessen is dit een prettig boek om mee te starten, gezien de voorbeelden en ideeën per liedje. Voor ervaren logopedisten kan het een aanvulling zijn op de reeds gebruikte liedjes.

Het boek begint met een korte uitleg over de verschillende ontwikkelingsgebieden die aangesproken worden en met het benoemen van de aandachtspunten bij muzikale activiteiten. Daarna volgen de liedjes. Per liedje staan er tips voor in de kring, individuele momenten, knutselen of andere activiteiten. Achterin het boek staan alle liedjes met notenschrift en akkoorden. Het boek staat vol met illustraties zodat het voor kinderen aantrekkelijk is om naar de afbeeldingen te kijken terwijl het liedje gezongen wordt. De illustraties ondersteunen de tekst.

Zelf heb ik liedjes uit het boek ingezet op de school voor Speciaal Onderwijs waar ik als logopedist werk. De teksten zijn eenvoudig en kort en daardoor zeer geschikt om tijdens een

behandeling of activiteit aan te leren of om een activiteit te begeleiden, bijvoorbeeld handenwassen en opruimen.

De liedjes op de CD zijn heel handig bij het instuderen. De melodietjes zijn prettig en eenvoudig, wat ze geschikt maakt om de teksten zelf iets aan te passen voor meer variatie. Doordat er notenschrift en akkoorden bij staan zijn ze met een muziekinstrument te begeleiden wat het nog leuker maakt. Ik heb de CD niet met de leerlingen gebruikt, daarvoor vond ik de ingezongen liedjes niet aantrekkelijk genoeg klinken en zelf zingen is veel leuker!

Iris van der Wal

logopedist

Spelen met prentenboeken Leurzame en leuke activiteiten voor thuis en in de klas

A. van Boxmeer & E. van Dijck, 2017,
Uitgeverij Lemniscaat, 154 pag., €19,95,
ISBN 9789047708728

Spelen met prentenboeken; dat is precies wat dit boek beoogt. Een prentenboek als vertrekpunt om te spelen; spelen als motor van de ontwikkeling. Tweeëntwintig prentenboeken worden telkens volgens een vaste indeling onder de aandacht gebracht: een afbeelding van de voorkant van het boek, een samenvatting van de inhoud, een idee, vraag of activiteit om het boek bij de kinderen te introduceren, het voorlezen zelf en vervolgens verschillende activiteiten die verband houden met het verhaal.

>>